

Szanowni Państwo, drodzy Czytelnicy,

oddaję w Państwa ręce 52. numer Kwartalnika „Niepełnosprawność – Zagadnienia, Problemy, Rozwiązania”. Na łamach najnowszego wydania naszego kwartalnika naukowego, w dziale „System wsparcia osób niepełnosprawnych” prezentuję Państwu m.in. kolejną część *Disability and Development Report 2024* Organizacji Narodów Zjednoczonych, mówiący o przyspieszeniu tempa realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju przez osoby z niepełnosprawnością, dla nich i z ich udziałem oraz rozdział 6. raportu *Global report on assistive technology* Światowej Organizacji Zdrowia i Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) dotyczący tworzenia wspomagających środowisk dla osób z niepełnosprawnościami.

W dziale „Zatrudnienie” prezentuję artykuł *Dofinansowanie procesu kształcenia na poziomie wyższym osób z niepełnosprawnościami, a ich sytuacja na rynku pracy*. Przedstawia on problematykę dotyczącą funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie, ich położenia ekonomicznego i jakości życia. Pomimo faktu, iż osoby z niepełnosprawnościami w dalszym ciągu stanowią niewielki procent ogólnej liczby studentów, coraz częściej przejawiają one ambicje do dalszego kształcenia, zdobywania wiedzy i poszerzania swoich kompetencji. Jak każdy ich zdrowy rówieśnik chcą także uzyskać satysfakcjonujące zatrudnienie, a tym samym dążą do osiągnięcia jak największego stopnia samodzielności. Staje się to coraz bardziej realne dzięki wielu oferowanym formom wsparcia finansowego, jak i niematerialnego. Na podstawie analizy wyników przeprowadzonego na potrzeby niniejszej pracy badania ankietowego dowiedziono, że istnieje związek pomiędzy korzystaniem przez osoby niepełnosprawne z różnorodnych form wsparcia, a ukończeniem przez nie studiów i zdobyciem zatrudnienia.

W dziale „Technika i technologia” prezentuję m.in. artykuł *Zagadnienia wspomagania programisty w implementacji dostępności aplikacji webowych*. Publikacja dotyczy metod i narzędzi wspierających programistę w implementacji dostępności w wytwarzanym oprogramowaniu. W ramach badań przygotowane zostały szczegółowe wymagania dostępności, jakie powinna spełniać aplikacja webowa. Wymagania te zostały zebrane i omówione na podstawie kryteriów dostępności WCAG 2.1. Na bazie tych wymagań stworzono benchmarkowe aplikacje webowe w trzech różnych technologiach: React, Angular i Vue.js w dwóch wersjach – z zaimplementowaną dostępnością i bez dostępności.

Eksperyment ten posłużył do sprawdzenia, w jaki sposób oraz na ile różne edytory kodu informują programistę o brakach dostępności. Ponadto pozwolił też na przeprowadzenie analizy porównawczej kodu z zaimplementowaną dostępnością i bez niej. Na podstawie jej wyników zaproponowano opracowanie skryptu, będącego statycznym analizatorem kodu.

Służy on do wykrywania i sygnalizowania braków dostępności w przygotowywanym kodzie, tym samym stanowiąc użyteczną pomoc dla programisty. Badania udowadniają, że wiele potrzeb i sposobów implementacji dostępności może być lepiej opisywanych oraz wyjaśnianych programiście, w trakcie wytwarzania oprogramowania.

Życzę Państwu interesującej lektury.

dr Małgorzata Lorek
Prezeska Zarządu

Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych